

Minden szentnek maga felé...

Sokszor szokták volt mondani: „Minden szentnek maga felé hajlik a keze”. Hát most az én témaválasztásomra is igaz ez, hiszen szeretnék Önöknek néhány, a szüléssel, születéssel kapcsolatos hiedelmet, szokást bemutatni!

Általában volt a falunak egy, a papnak felesküdt, elsősorban gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező, vagy később már okleveles, tehát tanult bába asszonya. Ha a szülés megindult, őt kérték a házhoz, ő vezényelte le a szülést. Ezen kívül értesítették az asszony édesanyját, aki leányát igyekezett ellátni, míg az anyósa inkább az újszülött körüli teendőket végezte.

Mind a szülő nő, mind a születendő gyermek, fokozott veszélynek volt kitéve eleink szerint, hiszen ilyenkor az ártó, rossz szellemek, könnyebben „megronthatták” az anyát és újszülöttjét, így komoly előkészületeket tettek a rontás elkerülésére. Gondosan bezárták az ajtókat, ablakokat, tilos volt a szülő nőnek kiabálnia, jajgatnia. Gyakori volt, hogy az ártó szellemek megtévesztésére a férj egy ruhadarabját rakták a szülőágyba. Emellett imádságos könyvet, fokhagymát, tömjént is helyeztek az ágyba, az ágy alá gyakran villát szúrtak, az anya nyakába rózsafüzért akasztottak. Ezek mind azt a célt szolgálták, hogy távol tartsák a rossz szellemeket.

A nehezen, hosszasan vajúdo nő hasára - fájdalmi enyhítésére - gyakran tették az esküvőjén viselt valamely ruhadarabját, vagy vallásos szövegeket tartalmazó lapo-

kat. Úgy hitték, hogy csillapodik a kínja, ha a férje, háromszor átlép felette, vagy ha megüti férjét (hiszen ő juttatta az adott helyzetbe).

A bábák igyekeztek megkönnyíteni a szülést. Általános volt, hogy sétálásra buzdították a szobában a vajúdo nőt. Kengették keresztcsontja környékét, füstölték, gőzölték alulról növényi szerekkel, hasára meleg, fájdalomcsillapító borogatást helyeztek. Bábája válogatta, hogy annak a híve volt, hogy mechanikai ráhatás nélkül, „hagyja” megszületni a gyermeket, vagy pedig segítse különböző módon, például a méhszáj kézzel történő tágitásával, a has masszírozásával, erős nyomkodásával, illetve az asszony fekvő helyzetben való megrázásával felgyorsítsák a szülést, elősegítsék a baba esetleges fordulását.

Csak a XX. század elejétől kezdve általánosabb az ágyban szülés, előtte földön, esetleg szalmán fekvve (hiszen a Kis Jézus is szalmán született), állva, guggolva, térdepelő helyzetben hozták világra a csecsemőket. Ezeket a testhelyzeteket gyakran alkalmazták később a hosszasan elhúzódó, nehéz szülések alkalmával is.

A rendelkezésre álló hely szűke miatt a következő alkalommal igyekszem folytatni ezt a témát, és az újszülött ellátásához, a gyermekágyas időszakhoz kapcsolódó szokásokat mutatom be Önöknek!

Forrás: *Magyar Néprajz Nyolc kötetben szerk. Paládi-Kovács Attila Akadémiai Kiadó*

Dani Krisztina

Mostantól mindenkiről azt hiszem, hogy igazi

Mondhatnánk úgy is, hogy a zakó belefér a kabátba... Egy nagyon érdekes történelmi korszak részesei lehetünk, aminek vetülete minden tekintetben árnyékolja sportkörünk munkáját, életét, mindennapjait. A bajnoki rajt nem sikerült jól, az első öt meccsből egyen diadal-maskodtunk. Az ominózus találkozó előtt 30 perccel még csak 9 játékos volt, aki játékra jelentkezett. Elgondolkodtató, hogy pont ezen a mérkőzésen tudtunk nyerni, ahol éppen csak felállt a csapat. Az egységes nemzeti érdeklenség és közöny megfertőzött minket is ebben a felelőség nélküli országban. Kezdve attól, hogy az internetszolgáltatónk szerződésének felmondása következtében a digitális ügyintézés megszűnt, hiába kapott a csapat az MLSZ-től laptopot. Jellemzően ez egy találkozó előtt derült ki, velünk az illetékesek semmit nem közöltek. Folytatva mindenféle ürüggyel vagy éppen bejelentés nélkül visszaesett az edzészátogatottság, ami szintén egy

visszafordíthatatlan láncreakció kezdete lehet.

A mozgás, a sport az élet része, egészségünk megőrzésének alapfeltétele. Az ember életében elengedhetetlen és kihagyhatatlan prioritást kell, hogy élvezzen, a közhellyel élve: ép testben ép lélek. Ha már magyarázni kell a mozgás fontosságát, akkor ott már nagyon nagy baj van. Itt felmerül bennünk a nagy kérdés, ki kinek tesz szívességet. A játékos, aki eljön vagy nem? Megsértődik, elárulja a közösséget, követel, feltételeket szab, és a végén itt hagy minket? Edzésre jár vagy nem, attól függően van e kedve vagy nincs? Esetlegesen felmerül e bárkiben is, hogy SOPRONKÖVESD tesz nekünk szívességet az önkormányzaton keresztül, hogy szponzorálják azt, amit szeretünk csinálni vagy nem, az amatőr labdarúgást. Kinek a felelőssége ez a tudattorzulás, ami a fejekben van? Mindenki gondolkodjon el rajta, akit egy kicsit is érdekel a falunk egyetlen versenysportja! Reméljük írásunk elindít valamit a fejekben, és aki olvassa, megállítja néhány percre, hogy elmerengjen saját életének fontossági sorrendjéről.

Maka Jenő